

Finansdepartementet

Datum
2024-05-03

Diarienummer
Ä 2024-706

Remissvar: En reform för datadelning SOU 2023:96

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Det gör myndigheten genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, stärkt omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet. Myndigheten arbetar inom tre politikområden – den regionala utvecklingspolitiken, landsbygdspolitiken och näringspolitiken – som är ömsesidigt förstärkande.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Tillväxtverkets synpunkter

Tillväxtverket tillstyrker i huvudsak utredningens förslag, men lämnar vissa synpunkter nedan.

- Tillväxtverket välkomnar utredningen om interoperabilitet inom offentlig förvaltning. Utredningens förslag stödjer vårt arbete och samordnande ansvar med anledning av förordningen om digitalt inhämtande av uppgifter från företag (2018:1264). Myndigheter som berörs av förordningen ska så långt det är möjligt använda sådana uppgifter om företag som finns tillgängliga inom statsförvaltningen och när det är lämpligt, samordna sitt inhämtande av uppgifter från företag med andra myndigheter.
- Tillväxtverket vill även tillägga att interoperabilitet är en viktig del av att uppnå regeringens förenklingsmål, vilket bland annat innebär att företagens uppgiftslämnande och övriga myndighetskontakter ska förenklas genom digitalisering, samt att handläggningstiderna ska bli kortare och mer transparenta (Skr. 2021/22:3).
- Tillväxtverket kan konstatera att uppgiftslämnandet är en av flera faktorer som utgör hinder för små och medelstora företags utveckling och tillväxt, enligt undersökningen Företagens villkor och verklighet 2023. Företag upplever att det näst största problemet med att driva företag är mängden uppgifter de behöver lämna till olika myndigheter, kopplat till området regler och myndighetskontakter.

- Tillväxtverket stödjer utredningens förslag att föreslå en styrning via lag och ser samtidigt behov av att de offentliga aktörerna får rätt förutsättningar att realisera utredningens förslag. Styrningen är central, men för att långsiktigt kunna arbeta operativt och med resultat behöver det tillföras resurser, samt även för att finansiera implementeringen av den nationella interoperabilitetslösningen hos olika offentliga aktörer. Därtill anser Tillväxtverket att samverkansformer, samt de sektorsansvarigas roll och delaktighet i interoperabilitetsarbetet behöver tydliggöras.
- Tillväxtverket bedömer, i likhet med utredningen, att interoperabilitet kombinerat med förbättrad samordning och datadelning mellan myndigheter kan bidra till effektivare ärendeprocesser, kortare handläggningstider och bättre service för att starta och driva företag. När uppgifter hämtas från den bästa källan i offentliga register kan antalet uppgifter som företag lämnar till myndigheter minska. Även behovet av kontroller och antalet kompletteringar från företag kan minska.
- Tillväxtverket ser vikten av att även involvera privata aktörer i arbetet med en nationell interoperabilitetslösning. Tillväxtverket rekommenderar användningen av projektet FörRätts arbetsmetod, där nationellt standardiserade underlag för e-tjänster har tagits fram. Dessa standardiserade underlag används sedan för att utveckla e-tjänster som införs lokalt hos kommuner. Projektet drivs av Livsmedelsverket i samverkan med Tillväxtverket och i nära samarbete med främst kommuner, där även privata leverantörer av verksamhetssystem och e-tjänsteplattformar har deltagit.
- Precis som utredningen beskriver har de interoperabilitetslösningar som hittills tagits fram inom vissa sektorer skett på nationell nivå. Tillväxtverkets erfarenhet är dock att många företags myndighetskontakter till stor del även sker på kommunal nivå. Genom att inkludera den kommunala nivån i en nationell interoperabilitetslösning för offentlig förvaltning bedömer Tillväxtverket att det kan generera stora nyttor för företag, så att de inte behöver lämna samma uppgifter till olika myndigheter och till sin kommun upprepade gånger, utan att vanligt förekommande företagsuppgifter kan återanvändas som exempelvis person, företag, plats och anläggning.
- Tillväxtverkets erfarenheter av nära samverkan med flera av Sveriges kommuner är att en del fortfarande är relativt digitalt omogna. Det kan handla om mindre kommuner eller kommuner som inte ingår i samverkan kring digitalisering eller utveckling av tjänster. Att förvänta sig att kommuner inom relativt snar framtid ska kunna arbeta med interoperabilitet bedömer Tillväxtverket vara svårt att realisera. Tillväxtverket välkomnar även det utredningen belyser om behov av ytterligare konkret vägledning för att stötta offentliga aktörers arbete med interoperabilitet.
- Precis som utredningen poängterar anser även Tillväxtverket att många myndigheter upplever att sekretessregelverket hindrar och försvårar datadelning, och att möjligheterna att dela data mellan myndigheter behöver förbättras. Tillväxtverket anser att det är bristfälligt att utredningen inte har haft i uppdrag att undersöka hur rättsliga hinder, såsom exempelvis sekretesslagstiftningen behöver förändras och hur dess tillämpning behöver förtydligas genom vägledning för att möjliggöra interoperabilitet mellan offentliga aktörer.
- Vidare välkomnar Tillväxtverket den parallella utredningen om förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter (Ju 2023:22). För att underlätta och öka offentliga aktörers samordning av företagets

uppgiftslämnande och minska osäkerheten kring delning av data, anser Tillväxtverket behov av att företagarperspektivet angående minskat uppgiftslämnande och effektivare handlägningsprocesser bör beaktas i den parallella utredningen (Ju 2023:22) och/eller i fortsatt arbete inom ramen för utredningen (SOC 2023:96).

- Tillväxtverket instämmer med ovan nämnda utredningar om att bättre förutsättningar för datadelning inom offentlig förvaltning är viktigt för att minska risken för oegentligheter. En ökad samverkan mellan myndigheter, med minskad komplexitet när det gäller att dela information kopplat till både regelverk och datahantering, effektiviserar handlägningsprocesser och stödjer kontrollarbetet för att identifiera och motverka fel och fusk vid exempelvis ansökan om EU-medel och andra stöd.

Vi har i detta remissvar kortfattat lyft olika delar som rör våra insikter om företagens villkor och behov, samt våra erfarenheter av att samverka med myndigheter som har företagskontakter där vi bistår med exempelvis förenklings- och företagsperspektiv.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Anna Johansson. Caroline Elfstadius har varit föredragande.

Anna Johansson

Caroline Elfstadius